

Przeciwdziałanie nękananiu

Autor: Barry van Driel

TEMAT

Przeciwdziałanie nękananiu poprzez edukację formalną i pozaformalną

KONTEKST

Znęcanie się (mobbing, bullying) jest poważnym problemem na całym świecie, w szkołach, w miejscu pracy i w wielu innych środowiskach społecznych. Według UNESCO, prawie jeden na trzech uczniów (32%) był nękanany przez rówieśników w szkole przynajmniej raz w ciągu ostatniego miesiąca, a podobny odsetek jest dotknięty przemocą fizyczną, jak podaje UNESCO*. Dotyczy to zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Młodzi ludzie, którzy są postrzegani jako odmienni w jakikolwiek sposób, są bardziej narażeni na zastraszanie.

Zastraszanie ma krótko i długoterminowe skutki dla osoby zastraszanej, osoby zastraszającej oraz innych osób postronnych będących świadkami zastraszania**. Znęcanie się ma znaczący wpływ na zdrowie psychiczne ludzi i może prowadzić do depresji, a nawet samobójstwa wśród osób zastraszanych. Rozwój Internetu nadał tradycyjnemu nękananiu nowy wymiar. Wiele badań pokazuje, że cyberprzemoc jest obecnie dominującą formą nękania**.

CELE

- Osoby uczestniczące uzyskują wgląd w to, czym jest zastraszanie
- Osoby uczestniczące uzyskują wgląd w rodzaje zastraszania
- Osoby uczestniczące uzyskują wgląd w przyczyny zastraszania.
- Osoby uczestniczące uzyskują wgląd w różne sposoby radzenia sobie z zastraszaniem

METODY

- Praca indywidualna
- Praca w małych grupach i prezentacje plenarne
- Burza mózgów
- Prezentacja

EFEKTY KSZTAŁCENIA

- Osoby uczestniczące potrafią rozróżnić różne rodzaje nękania.
- Osoby uczestniczące są w stanie rozróżnić różne sposoby radzenia sobie z nękananiem.
- Osoby uczestniczące mogą prowadzić otwarte i szczerze dyskusje na temat zastraszania i potencjalnych rozwiązań.

*<https://en.unesco.org/news/school-violence-and-bullying-major-global-issue-new-unesco-publication-finds>

**<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK390414/>

***<https://www.psychologytoday.com/us/blog/teen-angst/201205/cyberbullying-versus-traditional-bullying>

Przebieg zajęć (proces)

Czas trwania: 2 - 2 i 1/2 godziny.

PRZYGOTOWANIE

W proponowanej tu pracy edukacyjnej wykorzystanych zostanie wiele filmów. Osoba prowadząca powinna je wstępnie przejrzeć i wybrać te, które będą najbardziej przydatne dla swojej grupy docelowej. Osoba prowadząca może również chcieć dodać niektóre zasoby wideo, które są bardziej lokalne lub odpowiednie.

CZĘŚĆ 1: 70-80 MINUT

Wprowadzenie: 5-10 minut

Osoba prowadząca krótko wyjaśnia temat, czego oczekuje się od osób uczestniczących, a także wyjaśnia, że będą oni pracować zarówno indywidualnie, jak i w małych grupach.

Osoba prowadząca wyjaśnia, na czym będą koncentrować się kolejne działania.

Identyfikacja cech charakterystycznych nękania: 5-10 minut (format plenarny)

Osoba prowadząca wyjaśnia, że istnieje wiele różnych definicji znęcania się, a charakter znęcania zmienił się szczególnie w ostatnich latach ze względu na rozwój mediów społecznościowych.

Osoba prowadząca prosi osoby uczestniczące o poświęcenie 10 minut na zapisanie, jakie są ich zdaniem 5 głównych cech znęcania się. Odbywa się to indywidualnie i dotyczy osób uczestniczących. Nie ma dobrych ani złych odpowiedzi.

Refleksja w małych grupach: 30-40 minut

Osoba prowadząca tworzy mniejsze podgrupy (składające się z co najmniej 4 osób), które omawiają zidentyfikowane cechy. Podgrupy te mogą znajdować się w przestrzeni fizycznej lub online.

Moderator i prezenter są wyznaczani dla każdej podgrupy lub osoby mogą zgłosić się do tych ról.

Każda podgrupa porównuje i omawia 5 kluczowych cech zidentyfikowanych przez każdą osobę. Następnie w każdej podgrupie osoby uczestniczące starają się stworzyć bardziej kompleksową listę cech.

Następnie podgrupy proszone są o utworzenie 3-4 kategorii tych cech i umieszczenie cech w tych kategoriach. Uwaga: przykłady kategorii będą prawdopodobnie obejmować takie kwestie, jak przyczyny, wyrządzone szkody lub konsekwencje, przejawy, takie jak nękanie fizyczne, psychiczne i cyberprzemoc, rozwiązania lub ich brak, czas trwania nękania itp.

Po zakończeniu osoby uczestniczące są proszone, nadal w podgrupach, o przeanalizowanie poniższej oficjalnej unijnej definicji nękania (patrz zasoby). Alternatywnie osoba prowadząca może wybrać inną oficjalną definicję (na przykład, jeśli osoba prowadząca jest spoza Europy) lub poprosić osoby uczestniczące o wyszukanie oficjalnych definicji online.

Każda podgrupa, w ciągu około 15 minut, jest proszona o określenie, jakie cechy są zawarte w tej oficjalnej definicji. Czy są jakieś cechy, które przeoczyli? Czy istnieją cechy, do których doszli, a które nie są zawarte w tej definicji? Czy po zapoznaniu się z tą definicją mogą dodać cechy do swoich kategorii? Czy potrzebują nowych kategorii?

Prezentacje na sesji plenarnej: 15 - 20 minut

Pierwsza podgrupa krótko przedstawia swoje kategorie i cechy charakterystyczne w swoich kategoriach. Osoba prowadząca powinna mieć pomysł, która podgrupa może być najlepsza jako pierwsza. Kolejne podgrupy koncentrują się na wszelkich różnicach / dodatkach, jakie mogą mieć.

Omówienie i podsumowanie przez osobę prowadzącą 5-15 minut

Osoba prowadząca podsumowuje i omawia pracę wykonaną przez osoby uczestniczące. Czy zasadniczo zgadzali się co do kategorii i cech? Czy różniły się one od oficjalnej definicji? Dlaczego tak się stało (uwaga: wiele oficjalnych definicji jest kompromisem między ludźmi, którzy również mają różne opinie. W grę wchodzi również dynamika władzy).

CZEŚĆ 2: 75-90 MINUT - WPROWADZENIE DO PRZYKŁADÓW NĘKANIA, JEGO SKUTKÓW I MOŻLIWYCH ROZWIĄZAŃ

Praca w małych grupach: 50-60 minut

W małych grupach osoby uczestniczące oglądają kilka filmów na YouTube, które koncentrują się na nękanii, aby lepiej zrozumieć to zjawisko (około 30 minut). Można to zrobić jako zadanie badawcze online (aby znaleźć przykłady online za pomocą słów kluczowych) lub oglądając dowolne lub wszystkie z tych wstępnie wybranych filmów. Osoba prowadząca powinna wcześniej sprawdzić, czy są one odpowiednie, a także wybrać najbardziej przydatne dla danej grupy docelowej.

Wideo zatytułowane: Fakty dotyczące cyberprzemocy - 10 najważniejszych form cyberprzemocy; 3 min. 30 sek.

<https://www.youtube.com/watch?v=0Xo8N9qIJtk>;

Wideo zatytułowane: Eksperyment społeczny: Muzułmanka zastraszana przez rasistę; 11 min, 03 sek.

<https://www.youtube.com/watch?v=mbO3K90DyKQ>

Wideo zatytułowane: Dręczyciel przeprasza swoją ofiarę 15 lat później; 5 min 55 s

<https://www.youtube.com/watch?v=paJD4r31rB0>

Wideo zatytułowane: Rzecznictwo rówieśnicze: Unikalny model zapobiegania zastraszaniu; 4 min 32 s

<https://www.youtube.com/watch?v=6MX1-6oU1Cc>

Wideo zatytułowane: Aplikacja przeciwdziałająca nękanii; 3 min 11 s

<https://www.youtube.com/watch?v=Sl4eA3nNT7Y>

Wideo zatytułowane: Sprawiedliwość naprawcza dla osób znęcających się; 18 min 13 s

<https://www.youtube.com/watch?v=tvnfbsn6AaQ>

Każda podgrupa odpowiada na następujące pytania:

Pytania:

1. Czy w materiałach informacyjnych było coś, co Cię zaskoczyło? Prosimy o wyjaśnienie.
2. Jak myślisz, dlaczego dochodzi do zastraszania? Co motywuje ludzi do znęcania się nad innymi?
3. Jak myślisz, jakie konsekwencje dla osób zastraszanych ma zastraszanie opisane w tych materiałach? Co z ludźmi, którzy znęcają się nad innymi?

Sesja plenarna: 15-20 minut

Każda podgrupa prezentuje przez 3-5 minut swoje główne spostrzeżenia. Członkowie innych podgrup mogą zadawać pytania dojaśniające (tylko).

Omówienie i podsumowanie przez nauczyciela/edukatora: 5-15 minut

Osoba prowadząca podsumowuje i omawia pracę wykonaną przez osoby uczestniczące. Gdzie się zgodzali, a gdzie nie? Czego się nauczyli?

POMYSŁY NA PRACĘ DOMOWE

Osoby uczestniczące mogą pokazać swoim przyjaciołom lub członkom rodziny jeden lub więcej "filmów o nękananiu", aby rozpocząć z nimi dyskusję na temat ich własnych doświadczeń z nękananiem.

ALTERNATYWNE ZASTOSOWANIE

Poniższe prace dotyczące sprawiedliwości naprawczej mogą służyć jako kontynuacja powyższych działań:

Kontekst: Kiedy dochodzi do nękania, istnieje wiele sposobów, w jakie instytucje, takie jak grupy młodzieżowe lub szkoły, mogą sobie z tym poradzić. Jednym z innowacyjnych podejść jest "sprawiedliwość naprawcza". Oprócz filmów wideo w głównej sekcji ćwiczeń, poniższe filmy wideo na temat sprawiedliwości naprawczej mogą zapewnić lepszy wgląd w to podejście:

Wideo zatytułowane: Justice Committee: Wykorzystanie praktyk sprawiedliwości naprawczej do rozwiązywania konfliktów; 4 min 30 s

<https://www.youtube.com/watch?v=zgw7gY9fbz8>

Film zatytułowany: Czym jest sprawiedliwość naprawcza?; 3 min 40 s

<https://www.youtube.com/watch?v=B9NeG9p4zI4>

PYTANIA

1. Jakie są ogólne wrażenia osób uczestniczących dotyczące tych filmów i przedstawionej w nich koncepcji "sprawiedliwości naprawczej"? Jak wypadają one w porównaniu z wrażeniami dotyczącymi filmu na temat sprawiedliwości naprawczej w głównej części zajęć?
2. Czy osoby uczestniczące mogą sporządzić listę zalet i wad związanych z podejściem sprawiedliwości naprawczej do nękania?
3. Jakie aspekty, jeśli w ogóle, osoby uczestniczące widzą w tych filmach, które mogą być przydatne i możliwe do wdrożenia w ich własnym środowisku? Jaka strategia mogłaby zostać wykorzystana do wdrożenia takiej zmiany w ich środowisku?

WYJAŚNIENIE RÓL WYMIENIONYCH W ĆWICZENIU

Moderator

- Upewnia się, że wszyscy rozumieją zadanie
- Upewnia się, że wszyscy wnoszą wkład w zadanie
- Skupia się mniej na własnych pomysłach, a bardziej na pomysłach całej grupy.
- Stara się znaleźć miejsca, w których ludzie się zgadzają i nie zgadzają.
- Zachęca do tworzenia pozytywnej atmosfery w grupie
- Reprezentuje grupę, jeśli ma pytanie do nauczyciela/edukatora.

Prezenter

- Przygotowuje grupę do prezentacji (kto co mówi, co jest używane w prezentacji)

ZASOBY

DEFINICJA MOBBINGU Z UE:

Definicja znęcania się w UE: Nie ma uniwersalnej definicji znęcania się w szkole, ale powszechnie przyjmuje się, że jest to ukierunkowane agresywne zachowanie, charakteryzujące się wrogimi zamiarami, brakiem równowagi sił i powtarzalnością w czasie. Znęcanie się ma poważny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne ofiar, a także ma niekorzystny wpływ na wyniki w nauce. Znęcanie się może naruszać prawa dzieci i młodzieży do wysokiej jakości edukacji.

Dzieci mogą być często wybierane jako cel zastraszania w wyniku jakiejś postrzeganej różnicy - wyglądu fizycznego, niezgodności z normami płci, rasy lub narodowości.

Oprócz "tradycyjnego" zastraszania, coraz bardziej rozpowszechnione staje się cyberprzemoc. Cyberprzemoc ma te same cechy, co inne formy nękania, ale jest przeprowadzana za pomocą środków elektronicznych, a prześladowcy zazwyczaj publikują plotki, groźby, uwagi seksualne, dane osobowe lub obelgi w mediach społecznościowych. Ponieważ dzieci i młodzież są coraz bardziej zanurzone w cyfrowym świecie, ten rodzaj nękania może mieć dramatyczny wpływ na samoocenę i jest powiązany z rosnącym poziomem depresji i samobójstw wśród nastolatków.

Innym ważnym aspektem nękania jest to, że bardzo często wymaga ono publiczności - zarówno rzeczywistej, jak i internetowej. Ma to dwie ważne konsekwencje: po pierwsze, ofiara będzie czuła się bardziej upokorzona i zawstydzona, że stała się celem na oczach rówieśników; a po drugie, publiczność staje się zaangażowana w akt zastraszania, nie robiąc nic, aby go powstrzymać.

Źródło: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/focus-can-we-prevent-bullying-school_en

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Treść tego materiału nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej.
Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w tym materiale spoczywa wyłącznie na autorze (autorach).